dæ ſunt, jubemus ſubire diſpendium. Ultimo etiam ſupplicio coërceantur, qui illicita docere [1] tentaverint. Omnes vero hujusmodi chartæ, ac libri, qui funeſtum Eutychetis [ſcil.] & Apollinaris complexi fuerint dogma, incendio concrementur: ut facinoroſæ perverſitatis veſtigia flammis combuſta depereant. Æquum namque eſt, ut immaniſſima ſacrilegia par pœnæ magnitudo perceſſat. † Scientibus moderatoribus provinciarum, eorumque apparitoribus, defenſoribus etiam civitatum: quod ſi ea, quæ legis hujus religioſiſſima ſanctione cuſtodienda decernimus, aut neglexerint, aut aliqua permiſerint temeritate violari, denarum librarum auri multam fiſco [noſtro] inferre cogantur: inſuper etiam exiſtimationis ſuæ periculum ſuſtinebunt. Dat. *Conſtant.* id. Aug. CONSTANTIO & RUFO CONSS. 457.

De ſepultura.

Hanc conſtitutionem edidit Cujac. lib. 12. *obſ. cap.* 30. *Notatur in Nomocan. tit.* 8. *cap.* 7. *eſſe hujus tit. conſt.* 8. *al.* 9. *in qua caveatur, ut qui inopia premuntur hæretici, ἀξιωματικοὶ non accipiant a judiciis, vel Eccleſiis.*

9. Imp. [2] MARTIANUS.

HUmanum & pium hoc arbitrati hæreticos permittimus [3] ſepeliri [4] legitimis ſepulchris. Dat. *Conſtantinop.* id. Auguſt. CONSTANT. & RUFO CONSS. 457. [5]

Epitome ſuperioris conſtitutionis ex Nomocan. tit. 12. *cap.* 2.

HÆretici legitimo modo, ut cæteri [6], ſepeliuntor.

De his, quæ in hæreticos conferuntur, de templis.

10. Imp. ANASTAS. A. Erythrio.

SI qui orthodoxæ religionis emptione vera, vel fictitia aut quocunque alio jure, vel titulo prædia, vel poſſeſſiones, resque immobiles, in quibus orthodoxæ fidei Eccleſiæ vel oratoria conſtituta ſunt, in [7] hæreticæ ſectæ, & contrariæ orthodoxæ fidei ſentientem quamcumque perſonam transferre voluerint: nullam hujusmodi vel inter vivos habitam vel ſecreto judicio compoſitam valere volumus voluntatem, etiamſi ab orthodoxæ fidei venditore, vel quocunque modo alienatore commentitio ſub qualibet occaſione fuerint aſſignata: ſed irrita omnia hujusmodi documenta, & tanquam nec penitus ſcripta eſſe cenſemus. Hæc enim prædia & poſſeſſiones, quæ in hæreticas perſonas quocunque modo translatæ fuerint vel collatæ, fiſci noſtri juribus decernimus vindicari. Sive enim apud dominos poſſeſſoresve orthodoxos ea prædia maneant, ſive ad fiſci [8] noſtri jura pervenerint: neceſſe eſt in his eccleſias & oratoria conſtituta diligentius & ſolicitius inſtaurari. Noſtræ etenim ſerenitatis undique ad hunc exitum providentia ducit, ut omnipotentis Dei templa [in quibus noſtræ fidei inſtituta perdurant] cultu aſſiduo per omnia ſecula reditiva [9] ſerventur. Nec enim dubitari poteſt: ſi in hæreticos tales veniant poſſeſſiones, in quibus veræ fidei Eccleſiæ vel oratoria conſtituta ſunt, & integritas colitur: omnimodo ab his deferi, atque deſtitui, [&] omni cultu vacare, omnibus ſacris & ſolitis viduari myſteriis, omni ſplendore privari, [nullis populorum conventionibus,] nullis clericorum obſervationibus celebrari, & ex hoc ſine dubio easdem eccleſias perire, ruere, & complanari. Nec enim de earum inſtauratione hæretici potuerunt aliquando cogitare, quas penitus eſſe nolebant. Quæ omnia reſecantes ad præſentem legem pervenimus. Dat. 5. Id. Auguſt. BOETIO V. C. & EUTHERICO CONSS. 511.

De Manichæis ſupplicio afficiendis.

11. *Græca conſtitutio* ANASTASII *aut* JUSTINIANI *ejus epitome.*

UBicunque Manichæi inveniantur, capite [10] damnandi ſunt.

Alia epitome ex Eclog. βασιλ. lib. 1. *tit. περὶ Μανιχαίων, cap.* 25.

MAnichæo [11] in loco Romano degere deprehenſo caput amputator.

De Manichæis capite puniendis. De dignitatibus & militiis. De Gothis. 1. *Si parentes diverſæ fidei & religionis ſunt.*

12. [12] *Græca conſtitutio* JUSTINI [13] A. *Ejus epitome ex collatione Græca conſtitutionum Eccleſiaſticarum.*

MAnichæi undique expelluntor, & capite puniuntor. † Reliqui autem hæretici (hæreticus [14] eſt omnis non orthodoxus) & Græci [ſeu pagani] & Judæi, & Samaritæ prohibentur magiſtratum gerere, & dignitatem habere, aut jus dicere, aut defenſores [15], aut patres civitatum fieri, (ne habeant licentiam vexare, aut judicare Chriſtianos, aut Epiſcopos.) Item militare [16] quoque prohibentur, præterquam ſi ex genere cohortalinorum [17] ſunt: hi enim manent, onera [18] quidem ſuſtinentes: non offendentes autem, neque in orthodoxos quid exequentes in publicis, vel privatis cauſis. Qui autem tentaverit quid horum facere, præterquam quod factum pro infecto erit, dabit etiam XX. libras, & qui publicis ipſos deſcriptionibus inferere conati fuerint, etiam XX. libras, & qui publicis ipſos deſcriptionibus inferere conati fuerint, etiam XX. & præſides quinquaginta: & omnes hæ privatis rebus inferuntur. † Excipiuntur [19] Gotthi, qui ſunt Fœderati, & aliter prout viſum Imperatori fuerit, honorantur.

Alia ejusdem pars ex Theodoro Hermopolita.

§. 1. Parentibus [20] diverſæ fidei exiſtentibus & religionis, illius ſententia prævaleat, qui ad orthodoxam illos elegerit [21] perducere fidem: & quamvis pater ſit, qui contradicit: ne exinde ſuccenſendi materiam captans, neceſſariis eos privet alimentis, aut aliis neceſſariis expenſis.

De filiis orthodoxis patrum non orthodoxorum.

13. [22] Græca conſtitutio Juſtini vel Juſtiniani ejus epitome.

HÆretici patres nihil habentes legitimum quo accuſent orthodoxos filios, coguntur præter facultates [23] ſuas etiam alimenta erogare illis, & reliqua neceſſaria, & conjungere (in matrimonium) orthodoxis & dare dotes & antenuptiales donationes, providentia Præſidum & Epiſcoporum. §. 1. Orthodoxi filii hæreticorum, qui [24] nihil deliquerunt in parentes, illibatum accipiunt, & indeminutum quod eis ab inteſtato competit, & adverſus hæc facta ultima voluntas infirmatur: conſervatis libertatibus, niſi aliqua lege prohibeantur. Si vero quid deliquerint in parentes, accuſantur, & puniuntur. Habent autem, & cum deliquerint, quartam facultatum ipſorum [partem,] teſtamento facto. §. 2. Eadem & in Judæis & Samaritis obtinent.

Quæ interdicuntur hæreticis.

14. [25] Græca conſtitutio ejusdem Imperatoris. Epitome ex Græca collectione conſtitutionum eccleſiaſticarum & Nomocan. tit. 12. c. 2.

HÆretici ſynacteria, ſeu collectas facere non poſſunt, aut paraſynaxes [26] aut ſynodos, aut ordinationes, aut baptiſmata [27], aut Exarchos habere, aut paternitates ſeu abbatias aut defenſiones inſtituere, aut curare ſeu adminiſtrare villas per ſeipſos, aut per interpoſitas perſonas, aut quid prohibitorum facere. Qui transgreſſus hæc fuerit, ultimum [28] ſupplicium luit.

De Manichæis habentibus liberos orthodoxos.

15. [29] Græca conſtitutio. Epitome ex indice Baſilicorum κατακεφάλαιον.

MAnichæi [30] liberos [31] quidem habentes orthodoxos [32], in eos & ſolos ab inteſtato transmittant: nulli autem alii viventes aut morientes alienanto, [ſeu per inſtitutionem, ſeu per legatum, ſeu per donationem,] omnimodo eorum facultatibus ad fiſcalem redituris rationem.

De Manichæis. 2. *& eorum libris manifeſtandis.*

16. Græcæ conſtitutionis epitome ex collectione Græca eccleſiaſticarum conſtitutionum.

EX Manichæo factus orthodoxus, ſi inventus fuerit ea quæ [priſtini] erroris erant, facere, aut ſaltem una degere duntaxat, & converſari cum Manichæis, nec confeſtim prodiderit illa competenti judici, ultimo [33] ſupplicio punitur. §. 1. Idem qui in dignitatibus & militiis ſunt, ſollicite eos, qui in ſuo conſortio ſunt ejusmodi, inquirant, & prodant: quia ſi comprehenſus Manichæus dixerit ſciri ſe, & noſci talem a quibusdam, congrue illi puniuntur, ut qui eadem deliquerint, tametſi non ſint tales: eadem enim delinquere videntur ſcientes quidem delinquentem, non facientes autem illum manifeſtum.

§. 2. Qui habet libros Manichaicos, & non manifeſtat eos ut comburantur [34], punitur.

De ſynagogis. 1. *Succeſſionibus, donationibus & aliis alienationibus Samaritanorum.*

17. [35] Græcæ conſtitutionis Juſtin. epitome ex eadem collectione.

SAnctæ, &c. Samaritanorum [36] ſynagogæ deſtruuntur: &, ſi alias tentent facere, puniuntur. §. 1. Non [37] poſſunt ſucceſſores habere ex teſtamento, vel ab inteſtato, præter [38] orthodoxos: neque donant, aut aliter alienant hi qui non ſunt orthodoxi: ſed fiſcus ipſa vindicat providentia Epiſcoporum & præſidum.

Productio ſuperioris legis de Samaritis ad alios hæreticos.

18. [39] Græcæ conſtitutionis ejusdem Juſtiniani epitome ex eadem collectione.

QUæ de Samaritis lege ſtatuta ſunt [40] circa ſynagogas & ſucceſſiones obtinent, & in Montaniſtis [41], & Aſcodrogitis [42], & Ophitis [43]. Soli enim orthodoxi ſuccedunt ipſis ex teſtamento, & ab inteſtato & legata capiunt: cæteri autem hæretici, id eſt, qui non ſunt orthodoxi, & Græci, ſeu pagani & Samaritæ non militant [44], neque ulla dignitate decorantur, neque publicam adipiſcuntur curam, neque docent, neque advocationibus funguntur. Si vero quis ad ea obtinenda ſimulet ſe orthodoxum, & appareat uxorem habens, aut liberos hæreticos, & non adducat ipſos ad orthodoxiam, ejicitur. Si vero etiam lateat, non poteſt quid ſuarum rerum donare, aut aliter alienare hæretico, ſed hæc & hæreticam delatam ipſius ſucceſſionem vindicat [45] fiſcus: In univerſum enim qui participes ſunt militiæ, aut dignitatis, aut advocationis, aut publicæ liberalitatis, aut applauſus ſolos orthodoxos habet ſucceſſores, & res ipſorum quocunque modo ad hæreticum delatas fiſcus vindicat. §. 1. Si alter conjugum orthodoxus ſit, & alter hæreticus, oportet [46] fieri liberos eorum orthodoxos: Quod ſi ex his alii orthodoxi fiant, alii hæretici maneant, ſoli ſuccedunt utrique parenti orthodoxi. Si vero omnes ſint hæretici, cognati orthodoxi ſuccedunt, aut iis non exiſtentibus fiſcus. §. 2. Habet (conſtitutio) diverſas pœnas contra neglectores, & non perſequentes aut indicantes præſides & officia civilia, vel militaria, & Epiſcopos, qui quidem & de neglectoribus præſidibus referunt principi: pœnæ vero fiſco applicantur.

1 Docens illicita puniturￜ. adde *l.* 2. *J. de maleficｆ. & mathem.* 2 Interpretatio Contii. 3 Vid. tamen *c. Sacris.* 12. *exir. de ſepultura.* 4 Sepulturæ jus non ademptum eſt hæreticis: hac enim lege hæreticus in familiare & gentilitium ſepulchrum inferri poteſt. Igitur ab orthodoxo inferri in id genus ſepulchri non prohibetur.
5 Aliam ſubſcriptionem habet Cujac. 12. *obſ.* 20.
6 Quidam hic addunt negativam ex nomocanone. adde *cap. ſi Eccleſia. ult. extr. de conſecratione.* 7 *Novell.* 131. *cap.* 14. 8 Hodie Eccleſiæ, *Nov.* 131 *cap.* 14. Vide Cujac. *ad d. Novell.* 131. *in fin.* 9 *Reditiva.* Reditiva tamen ſecula accipe, quæ ſemper nova redeunt & perpetua ſunt. 10 *l.* 12. *J. eod.* 11 *Synopſ. Baſil.* 1. *tit.* 1. *ex Nov.* 4. *c.* 4. adde *l.* 5. §. *l.* 12. *l.* 16. *l.* 21. *J. eod.* 12 Interpretatio Contii. 13 *Novell.* 109. *in pr.* 14 *Hæreticus quis? v. l.* 2. §. 1. §. *eod.*
15 Ἡ ἔνδικος ἢ πατέρας πόλεων. 16 *l.* 18. *in pr. J. eod.* 17 Κοητοαλίνων.
18 Vid. *l.* 3. *in fin. ff. de decur. l.* 35. §. 6. *D. de excuſ. tut.* 19 Gothorum enim plerique Arriani erant: ſed & leges civiles exteros non tenent. 20 Parens orthodoxus alteri parenti non orthodoxo præterendus. 21 *l.* 18. §. 1. *J. eod.* 22 Interpretatio Contii. 23 Orthodoxis liberis plus præſtare coguntur hæretici patres, quam hæreticis. *Nov.* 115. *c.* 2. 24 *l.* 4. §. 6. §. 2. §. *eod.* adde *l.* 15. *J. eod.* 25 Interpretatio Contii. 26 *l.* 8. §. 3. §. *eod. v. Novell.* 132. 27 *Nov.* 37. *verſ. Hereticus.* Baptiſmi jus interdictum videtur hæreticis, *hac lege.* 28 *l.* 20. *J. eod.* 29 Interpretatio Contii. 30 Synopſ. Baſil. 1. *tit.* 1. *c. περὶ Μανιχαίων. Eccl.* 1. *c.* 27.
31 Et ita reſtringenda eſt lex 4. §. 6. §. *eod.* 32 *D.* §. 6. *& l.* 13. §. 1. §. *eod.*
33 Gravior pœna contumaci hic imponitur, quam in *l.* 10. §. *de epiſcop. aud.*
34 *l.* 6. §. *eod.* 35 Interpretatio Contii. 36 Samaritanorum fit mentio *in Novell.* 129. 144. *Edict. Juſtiniani* 9. *cap.* 2. apud Epiphan. *tom.* 1. *hæreſ.* 9. Horum variæ ſectæ, alii namque Eſſeni, *ibid. hæreſ.* 10. Sebuæi, *hæreſ.* 11. Gottheni, *hæreſ.* 12. Doſithei, *hæreſ.* 13. Doſithei: meminit Tertullianus *in lib. de præſcript. circa fin.* 14. Simonis, *hæreſ.* 15. Gorthenorum, *hæreſ.* 16. Dioſcori, *hæreſ.* 17. Luciani, *hæreſ.* 18. Marcionis, *hæreſ.* 19. Lucani, *hæreſ.* 20. Antonianorum, *hæreſ.* 21. Cainorum, *hæreſ.* 22. Arcontorum, *hæreſ.* 23. Ophitarum, *hæreſ.* 24. Cathaporum, *hæreſ.* 25. Sethianorum, *hæreſ.* 26. Caracitarum, *hæreſ.* 27. Barbelitarum, *hæreſ.* 28. Nicolaitarum, *hæreſ.* 29. Phibionitarum, *hæreſ.* 30. Stratiorum, *hæreſ.* 31. Antidicomarianitarum, *hæreſ.* 32. Gnoſticorum, *hæreſ.* 33. Borborianorum, *hæreſ.* 34. Hermianorum, *hæreſ.* 35. Hydroparaſtatarum, *hæreſ.* 36. Apotactitarum, *hæreſ.* 37. Hydroparaſtatarum, *hæreſ.* 38. Pythagorianorum, *hæreſ.* 39. Theodotianorum, *hæreſ.* 40. Melchiſedecianorum, *hæreſ.* 41. Theodotianorum, *hæreſ.* 42. Alogorum, *hæreſ.* 43. Cerdonianorum, *hæreſ.* 44. Marcianorum, *hæreſ.* 45. Apelleianorum, *hæreſ.* 46. Tatianorum, *hæreſ.* 47. Cataphrygum, *hæreſ.* 48. Pepuzianorum, *hæreſ.* 49. Tertullianorum, *hæreſ.* 50. Aloitarum, *hæreſ.* 51. Theodotianorum, *hæreſ.* 52. Noetianorum, *hæreſ.* 53. Sabellianorum, *hæreſ.* 54. Cerinthianorum, *hæreſ.* 55. Nicolaitarum, *hæreſ.* 56. Cerinthianorum, *hæreſ.* 57. Nicolaitarum, *hæreſ.* 58. Cerinthianorum, *hæreſ.* 59. Nicolaitarum, *hæreſ.* 60. Cerinthianorum, *hæreſ.* 61. Nicolaitarum, *hæreſ.* 62. Cerinthianorum, *hæreſ.* 63. Nicolaitarum, *hæreſ.* 64. Cerinthianorum, *hæreſ.* 65. Nicolaitarum, *hæreſ.*

TIT. VII.
DE APOSTATIS [1].

De publicatione bonorum.

1. Impp. CONSTANT. & JULIAN. CC. ad Thalassium P. P.

SI [2] quis lege venerabili constitutus, & ex Christiano Judæus effectus, sacrilegis cœtibus aggregetur: cum accusatio fuerit approbata, facultates ejusdem dominio fisci [3] jubemus vindicari. Dat. 5. Non. Jul. *Mediol.* CONSTANTIO A. IX. & JULIAN. Cæs. II. CONSS. 357.

De accusatione defuncti.

2. Imppp. GRATIAN. VALENT. & THEOD. AAA. ad Hypatium P. P.

SI [4] quis defunctum [5] violatæ [6], atque desertæ Christianæ religionis accusat, eumque vel ad sacrilegia templorum, vel ad ritus Judaicos transisse contendit, eaque gratia testari [7] minime potuisse confirmat: intra [8] juge [9] quinquennium, quod [de] inofficiosis actionibus constitutum est, proprias exigat actiones, futurique judicii hujuscemodi sortiatur exordium. Dat. XII. Kal. Jun. *Patavi*, MEROBAUDE II. & SATURNINO CONSS. 383.

De testimonio, testamenti factione, successione, restitutione, pœnitentia.

3. Imppp. THEOD. VALENT. & ARCAD. Flaviano P. P.

HI [10], qui sanctam fidem prodiderunt [11], & sanctum [12] baptisma hæretica superstitione profanarunt, a consortio omnium segregati sint, a testimoniis alieni, testamenti (ut ante jam sancimus) non habeant factionem: nulli in hereditate [13] succedant, a nemine scribantur heredes [14]. Quos etiam præciperemus procul abjici, ac longius amandari, nisi [15] pœnæ visum fuisset esse majoris, versari inter homines, & hominum carere suffragiis. † Sed nec unquam in statum pristinum revertantur: nec flagitium horum obliterabitur pœnitentia [16]: neque umbra aliqua exquisitæ defensionis, aut muniminis obducetur: quoniam quidem eos [17], qui fidem, quam Deo dedicaverant, polluerunt, & prodentes divinum mysterium in profana migraverunt; tueri ea quæ sunt commentitia & concinnata, non possunt. Lapsis etenim & erranibus subvenitur: perditis vero, hoc est, sanctum baptisma profanantibus, nullo remedio pœnitentiæ, (quæ solet aliis criminibus adesse) succurritur [18]. Dat. 5. Id. Maji, *Concordiæ*, TATIANO & SYMMACHO CONSS. 391.

De præscriptione temporis. De testamentis, donationibus, venditionibus.

4. Impp. THEOD. & VALENT. AA. Basso P. P.

APostatarum [19] sacrilegum nomen, singulorum vox continua accusatione incesset, & nullis [20] finita temporibus hujuscemodi criminis arceatur indago. Quibus quamvis præterita interdicta sufficiant, tamen etiam illud iteramus, ne [21], postquam a fide deviaverint, testandi aut donandi quippiam habeant facultatem. Sed nec venditionis specie [22] facere legi fraudem sinantur, totumque ab intestato Christianitatem sectantibus propinquis potissimum deferatur. † In tantum autem contra hujuscemodi sacrilegia perpetuari volumus actionem; ut universis ab intestato venientibus, etiam [23] post mortem peccantis, absolutam vocem insimulationis congruæ non negemus. Nec id patiemur obstare, si nihil in contestatione propriano dicatur vivente productum. † Sed ne hujus interpretatio [24] criminis latius in incerto vagetur errore: eos præsentibus insectamur oraculis, qui nomine *Christianitatis* induti, sacrificia [25] sacrilega vel fecerint, vel facienda mandaverint: quorum etiam post mortem comprobata perfidia, hac ratione plectenda est, ut donationibus testamentisque rescissis, hi quibus hoc deferret legitima successio, hujusmodi personarum hereditate potiantur. Dat. 7. Idib. April. *Ravennæ*, THEODOSIO XII. & VALENTINIANO A. II. CONSS. 426.

De eo, qui alium in nefandam sectam ritumve transduxit.

5. Iidem AA. Florentio P. P.

EUm [26] qui servum sive ingenuum invitum [27], seu suasione plectenda, ex cultu Christianæ religionis in nefandam sectam [28] ritumve transduxerit, cum dispendio fortunarum capite puniendum esse censemus. Dat. Prid. Kal. Febr. THEODOSIO XV. [29] & VALENTINIANO IV. AA. CONSS. 435.

De clericis, vel monachis Apollinaristis, vel Eutychianis.

6. Impp. VALENT. & MARTIAN. AA. Palladio P. P.

EOs [30], qui catholicarum ecclesiarum clerici, vel orthodoxæ fidei monachi [31], relicto vero orthodoxæ religionis cultu, Apollinaris, vel Eutychetis hæresim, & dogmata abominanda secuti fuerint; omnibus pœnis, quæ prioribus legibus adversus hæreticos constitutæ sunt, jubemus teneri, & extra ipsum quoque Romani imperii solum repelli, sicut de Manichæis præcedentium legum statuta sanxerunt. Dat. Kal. Aug. VALENTINIANO A. VII. & AVIANO CONSS. 450.

TIT. VIII.
NEMINI [32] LICERE [33] SIGNUM [34] SALVATORIS CHRISTI HUMI, VEL IN SILICE, VEL IN MARMORE, AUT INSCULPERE, AUT PINGERE.

1. Impp. THEOD. & VALENTIN. AA. Eudoxio P. P.

CUm sit nobis cura diligens per omnia superni Numinis religionem tueri: signum Salvatoris Christi nemini licere vel in solo, vel in silice vel in marmoribus humi [35] positis insculpere, vel pingere: sed quodcunque reperitur tolli, gravissima pœna multando eo, qui contrarium statutis nostris tentaverit, specialiter imperamus. Dat. 12. Kal. Jun. HIERIO & ARDABURIO CONSS. 427.

TIT. IX.
DE JUDÆIS [36], ET COELICOLIS [37].

De legatis.

1. Imp. ANTONIN. A. Claudio Triphonino.

QUod Cornelia Salvia Universitati [38] Judæorum, qui in Antiochiensium civitate constituti sunt, legavit [39], peti non potest. Dat. Prid. Kal. Jul. ANTONINO A. IV. & BALBINO CONSS. 214.

De festivitatibus.

2. Græcæ constitutionis epitome ex eadem collectione, & Nomocan. tit. 7. cap. 4. & Eustathio de temporibus.

IN festivitatibus aut Sabbatis suis Judæi corporalia [40] munera non obeunt, neque quicquam faciunt, neque propter publicam privatamque causam in jus vocantur, aut ipsi Christianos in jus vocant.

De his, qui conversos ad Christianismum injuria afficiunt.

3. Imp. CONSTANT. A. ad Euagrium P. P.

JUdæis [41], [& Cœlicolis,] & Majoribus [42] eorum, & Patriarchis volumus intimari, quod, si quis post hanc legem aliquem, qui eorum feralem [43] fugerit sectam, & ad Dei cultum respexerit, taxis [44], aut alio furoris genere (quod nunc fieri cognovimus) ausus fuerit attentare, mox flammis [45] dandus est, & cum omnibus suis participibus concremandus. Dat. 15. Kal. Nov. *Murgillo*, CONSTANTINO A. IV. & LICINIO IV. CONSS. 315.

De militibus velut hospitii merito irruentibus in synagogam Judaicam.

4. Impp. VALENT. & VALENS AA. Remigio magistro offic.

IN synagogam [46] Judaicæ legis, velut hospitii [47] merito, irruentes milites jubeas emigrare: quos privatorum domus, non religiosarum loca habitationum merito convenit attingere. Dat. Prid. Non. Martias [48] VALENTINIANO & VALENTE AA. CONSS. 365.

De muneribus.

5. Impp. GRATIANUS, VALENTINIANUS & THEOD. AAA. Hypatio P. P.

JUssio [49], qua sibi Judaicæ legis homines blandiuntur, per quam eis curialium munerum dabatur immunitas [50], rescindatur. Dat. 18. Kal. Maji, *Mediolani*, MEROBAUDE II. & SATURNINO CONSS. 383.

De nuptiis.

6. Imppp. VALENT. THEOD. & ARCAD. AAA. Cynegio P. P.

1 16. *C. Th.* 2. *Synopsis Basil.* 60. *tit.* 54. 6. Harm. 11. qui sunt, v. *l.* 4. *J. eod.*
2 *L.* 3. *C. Th.* 10. de Judæis, Cœlicolis & Samaritanis, *lib.* 1. Qui ex Christiano factus est Judæus ὀνομάζεται, proscribitur, seu bona ejus publicantur. *Synopsis Basilic.* 60. *tit.* 54. *c.* 20. 6. Harm. 11. §. 1. 3 Apostatæ bona confiscantur. *Salic.* 4 Pars ultima *l.* 3. *C. Th. de apostatis.* 5 Mortuus deseruit religionis accusari potest, *l.* 4. §. 4. §. *de hæret.* Quod ad initantam, id est, petitionem Regis Franciæ factum fuisse adversus Bonifacium Papam refert Clarus 5. *sent.* §. *hæresi. vers. item de crimine.* 6 Crimen violatæ aut deseruæ religionis. 7 Apostatæ non licet testari. 8 Post quinquennium de religione defuncti non est quærendum. Adde & similes casus, *l.* 5. *J. ad L. Juliam de adult.* *l.* 17. §. 6. *ff. de l.* 5. *J. de injur. l.* 7. *ff. ad L. Juliam peculatus* & Titulum *ff. ne de statu defunct. post quinquen.* Suetonius *in Vespas.* vetuit inter cætera quæri de cujusquam defunctorum statu ultra certos annos. 9 Id est, continuum, ut in *l.* 22. *J. ad senat. Vellejan. l.* 1. *J. si quacunque prædit. potest. in mea.* S. L. 10 *l.* 4. *C. Theod. eod.* 5. Harm. 11. §. 5. 11 Οἰκοφθόροις. *d.* §. 5. 12 Ὁ προδιδοὺς ἅγιον βάπτισμα, &c. Qui sanctum baptisma prodidit, testimonium non dicit, nec testamentum facit, nec alii succedit. Nam esse apostatam intelligitur *Synop. Basil.* 60. *tit.* 54. *cap.* 21. & 22. 13 *Sub.* ab intestato, 6. Harm. 12. §. 5. Testamenti factionem activam, vel passivam non habent. 14 Vel legatum, aut mortis causa donationem accipiant. Cujac. *consult.* 32. 15 Pœnæ summum genus, versari inter homines & eorum suffragiis, id est, commerciis carere. 16 Alii: *nec flagitium morsum ab litteraboium*, quo pacto habet & Cod. Theod. ut lubet: dum memineris hanc partem non esse positam in Basilicis: sed ut dariorem & inhumaniorem omissam, quia de re vide Theodoretum *in Nomocanone*, Mod. Pœnitentibus aliis parcitur. *l.* 4. §. 6. §. *de hæret. l.* 4. *l.* 41. *C. Theod. eod. l.* 8. *civea fin.* §. *de summa Trinitate.* præterquam Apostatæ, *ut hic.* 17 Hoc innuit, Qui fidem prodidit, tueri commentitia non potest: sed quo tandem sensu? sic restitue, eos qui f. 9. D. d. p. & p. d. m. i. p. m. tueri non possumus. 18 Fidem hæretico datam non servare, nunquam licet: Clarus negat id servandam a privato, 5. *sent.* §. *hæresis. vers. præterea.* quod certe dum: est enim grave fidem fallere. *l.* 1. *in pr. ff. de pecun. const.* Clarus *ibid.* & *in vers. ulterius.* negat contumaci præstari patronum, aut procuratorem. 19 *l.* 7. *C. Th. de apost.*
20 Quamdiu vivunt. *l.* 2. §. *eod.* adde alios casus, *l.* 12. *l.* 19. *in fin. ff. ad leg. Cornel. de falsis. l.* 13. *ff. de Silaniano. l. ult. ff. ad l. Pompeiam de parricid.* 21 50. *Leg.* 54. *c.* 23.
22 Venditionis species est. venditio οἰκονομία ὁ ἀπόπτωτος τῶν νόμων contracta *d. c.* 23. v. *l.* 6. *de leg. justis.* 23 Intra quinquennium tamen. *l.* 2. §. *eod.* 24 Apostatæ definitionem observa. Adde *l.* 60. *Eclog.* 54. 6. 6. Harm. 11. Idem dicuntur Margaritæ. Cujac. *hic.*
25 Harm. *d. loco.* 26 Pars Novellæ Theodosii de Judæis, Samaritanis, hæreticis & paganis, 3. §. *his adjicimus.* videtur etiam hæc lex interpolata ex *l.* 18. *in fin. C. de Judæis.*
27 Pœnam cogentis Christianum ad apostasiam faciendam observa. 28 De Judæo mentem Christianam corrumpente. Adde 6. Harm. 11. §. 3. 29 17. Cos. & qui fuerit nuntiatus: in Novellis Theodosii. Recte. id est, a. 439. 30 Novella Martiani, quæ extat in actis conciliii Chalcedonensis. 31 Pœnam clerici & monachi in hæresim proiapsi, nota.
32 Hic titulus non observatur in Gallia. *Autor legum in Gallia abrogatarum.*
33 Vide Peckium *in præfat. libri de sacrosanct. & Catholic. ecclesi. reparand. num.* 5. Waltherum *l.* 2. *Miscell. & textum in c. si canonici ext. de offic. ordin. l.* 6. Mod. 34 Σταυρὸν εἰκόνα 1. *Eclog.* 1. *c.* 15. venerabilem crucem, *l.* 26. §. *de episc. & clerie.* Cur signum dicitur? dicam *ad Novell. Leonis* 72. 35 V. *c.* 73. *Synod in Trulle.* Paulum Diaconum *in Tiberio.*
36 *Synop. Basil.* 1. *tit.* 1. *c.* 11. 16. *C. Theod.* 8. Adde *Novell.* 137. περὶ ἑβραίων. Adde 5. *Decret.* 6. & 5. *Clem.* 2. & 5. *Extr.* 2. *de Judæis & Saracenis*: & *Extrav. Joannis* 22. *tit.* 8. *de Judæis & Saracenis.* hic titulus abrogatus *Nov. Leonis* 55. 37 De Cœlicolis vid. *l.* 12. *J. eod.*
38 Vid. Cujac. 7. *obs.* 30. 39 Judæorum universitati legari non potest. *Goth.* Quia collegium est illicitum *l.* 20. *ff. de reb. dub.* Ans. 40 Judæis erant hierei, archisynagogi & patres synagogarum, presbyteri, patriarchæ, apostoli ad exigendum aurum. *l.* 1. *l.* 2. diadesali, *l. Hiereus* 8. *l.* 14. *l.* 23. *C. Theod. de Judæis.* ἱερεῖς & proceres. *l.* 9. *J. eod.* primates, *l.* 17. *J. eod.* 41 Pars prior, *l.* 1. *C. Theod. eod.* 42 Cœlicolis erant majores & Patriarchæ. vid. quæ notavi *ad l.* 12. *J. eod.* 43 Feralis secta ignis supplicio digna. *v. l.* 6. *in fin J. de maleficis & mathem.* 44 16. *C. Th.* 8. *c.* 5. 1. *Synopsis Basilicon* 1. *cap.* 11. *ex lib.* 54. *cap.* 19. 45 De pœna Judæi in neophytum seditionem movenis. Hic tamen notandum, neophytum non liberari Christianismi professione a delictis anterioribus. Vide Clar. 5. *sent.* §. *ult. quæst.* 51. *vers. ult. quare*, 1. *c. C. Theod. de metatis.* 46 Synagogæ Judæorum immunes ab hospitatura. 47 Adde quædam ex *l.* 21. *in fin.* 1. *de operibus public.* His addenda lex Francica 1. *c.* 144. qua cautum fuit, ut nullus presbyter annonam, vel fœnum in ecclesiam mittat, adde *Nov. Theod.* 2. 48 Maji *C. Theod.* 49 *l.* 99. *C. Theod. de decur. lib.* 12. 50 *l.* 10. *J. eod.* Judæi non sunt a curiæ muneribus immunes. Hinc colligo sectam Judæorum non prohiberi. Circumcisio eis permittitur, *l.* 11. *ff. ad l. Corn. de sicar. Eclog.* 1. *c.* 11. *ex lib.* 60. *tit.* 39. *c.* 11. decuriones fieri possunt, *l.* 3. *in fin. ff. de decur.* munera Ne

NE [1] quis Christianam mulierem [2] in [3] matrimonium [4] Judæus accipiat: neque Judææ Christianus conjugium sortiatur, nam si quis aliquid hujusmodi admiserit, adulterii [5] vicem commissi hujusmodi crimen obtinebit: libertate in accusandum publicis quoque vocibus relaxata. Dat. Prid. Idib. Mart. *Thessalonicæ*, THEODOSIO A. II. & CYNEGIO CONSS. 388.

Nuptiæ inter Christianos prohibitæ, etiam inter Judæos prohibentur, ipsorum lege cessante.

7. Imppp. THEOD. ARCAD. & HONOR. AAA. Infantio Comiti Orientis.

NEmo Judæorum morem [6] suum in conjunctionibus retineat, nec juxta legem suam [7] nuptias sortiatur, nec in diversa [8] sub uno tempore conjugia conveniat. Dat. 3. Kal. Jan. THEODOSIO A. III. & HABUNDANTIO CONSS. 393.

De judiciis & arbitris.

8. Impp. ARCAD. & HONOR. AA. Eutychiano.

JUdæi [9] communi Romano jure viventes [10], in his causis, quæ tam ad superstitionem eorum, quam ad forum & leges ac jura pertinent, adeant solenni more judicia, omnesque Romanis legibus conserant, & excipiant actiones. † Si [11] qui vero ex his communi pactione ad similitudinem arbitrorum apud Judæos [12] in civili duntaxat negotio putaverint litigandum; sortiri eorum judicium jure publico non vetentur. Eorum etiam sententias Judices exequantur, tanquam ex sententia cognitoris arbitri dati fuerint. Dat. 6. Non. Febr. HONOR. A. IV. & EUTYCHIANO CONSS. 398.

De pretio rerum venalium.

9. Iidem AA. ad Judæos.

NEmo [13] exterus [14] religionis Judæorum, Judæis pretia statuet, cum venalia proponunt: Justum [15] est enim sua cuique committere. Itaque Rectores provinciarum vobis nullum discussorem [16] aut moderatorem esse concedent. Quod si quis sumere sibi curam (præter vos, proceresque [17] vestros) audeat: eum velut aliena appetentem, supplicio coërcere festinent. Dat. 4. Kal. Mart. *Const.* ARCADIO IV. & HONORIO III. A. A. CONSS. 396.

De curiæ obnoxiis.

10. Iidem AA. THEODOSIUS A. Eutychiano P. P.

QUicunque [18] ex Judæis obnoxii curiæ [19] comprobantur, curiæ mancipentur. Dat. 3. Kal. Jan. THEOD. A. I. & RUMORIDIO CONSS. 403.

De solemnibus. De sancta cruce.

11. Impp. HONOR. & THEOD. AA. Anthemio P. P.

JUdæos [20] quosdam [21] festivitatis suæ solemnia [22] ad pœnæ quondam recordationem [23] incendere [24], & sanctæ [25] crucis adsimulatam speciem in contemptum Christianæ fidei sacrilega mente exurere, provinciarum Rectores prohibeant: neve locis suis fidei nostræ signum immisceant, sed ritus suos citra contemptum Christianæ legis [26] retineant: amissuri fine dubio permissa hactenus, nisi ab illicitis temperaverint. Dat. 4. Kal. Jun. *Const.* BASSO & PHILIPPO CONSS. 408.

De cœlicolis, & eorum ædificiis.

12. Iidem AA. Jovio P. P.

COelicolarum [27] nomen inauditum quodammodo novum crimen superstitionis vindicavit. Hi nisi ad Dei cultum venerationemque Christianam conversi fuerint, his legibus, quibus præcipimus hæreticos adstringi, se quoque noverint adstringendos. † Ædificia autem eorum, quæ nescio cujus novi dogmatis conventus habent, ecclesiis vindicentur. Certum [28] enim est, quidquid a fide Christianorum discrepat, legi Christianæ esse contrarium. Dat. Kalend. April. *Ravennæ*, HONOR. VIII. & THEOD. III. AA. CONSS. 409.

De festivitatibus.

13. Iidem AA. Jovio P. P.

DIe [29] Sabbati ac reliquis sub tempore, quo Judæi cultus sui reverentiam servant, neminem aut facere aliquid, aut ulla ex parte conveniri [30] debere præcipimus: ita [31] tamen, ut nec illis detur licentia eodem die Christianos orthodoxos convenire, ne Christiani forte ex interpellatione Judæorum ab officialibus præfatis diebus, aliquam sustineant molestiam: cum fiscalibus commodis, & litigiis privatorum constet reliquos dies posse sufficere. Dat. 7. Kal. Aug. *Ravennæ*, DD. NN. HONORIO VIII. & THEOD. Aug. III. CONSS. 409.

Ne Judæi lædantur, & ne insolescant.

14. Iidem AA. Philippo P. P. per Illyricum.

NUllus [32] tanquam Judæus, cum sit innocens [33], obteratur, nec expositum eum ad contumeliam religio qualiscunque perficiat [34]: non passim eorum Synagogæ, vel habitacula concrementur, vel perperam sine ulla ratione lædantur: cum alioquin, etiam si sit aliquis sceleribus implicitus, idcirco tamen judiciorum vigor, jurisque publici tutela videtur in medio constituta, ne quisquam sibi ipsi permittere valeat ultionem. Sed ut in hoc personis Judæorum volumus esse provisum: ita id quoque monendum esse censemus, ne Judæi forsitan insolescant, elatique sui securitate, quicquam præcipites in Christianam reverentiam ultionis admittant. Dat. 8. Idib. Aug. *Constantin.* HONORIO IX. & THEOD. V. AA. CONSS. 412.

civilia obire coguntur, *l.* 15. §. 6. *ff. de excus. tut.* Cives Romani sunt. 1 *l.* 2. *C. Theod. de nuptiis l.* 3. *l.* 4. *C. Theod. ad leg. Jul. de adult. lib.* 9. 2 Etiam si publica & vulgaris sit mulier. vid. Covar. *in epitom.* 4. *decret.* 2. *part.* 6. §. 11. *num.* 3. Gomez. *in c. mulieres, num.* 12. *de Judæis in* 6. 3 Judæus neque Christianam ducere: nec Christiana Judæo nubere legitime potest, quin adulterii vicem id crimen obtinet, *J. eod.* Eadem prohibitio locum habet in aliis etiam sectis; ut sic catholici cum impiis connubium non habeant. *Genes.* 6. *vers.* 2. *. xod.* 34. *v.* 15. 16. *Deut.* 7. *v.* 2. 3. 4. *Judic.* 3. *v.* 6. 1 *Reg.* 3. *v.* 1. & *cap.* 11. *vers.* 2. *Esra* 9. *v.* 1. 2. & *cap.* 10. *v.* 2. 18. *Nehem.* 10. *v.* 30. & *c.* 13. *v.* 23. 24. 25. 26. 27. 2 *Cor.* 6. *v.* 14. 15. 16. *Gath.* Adde *l.* 16. 8. *de Episcopal. aud. l. pen. in fin. J. de Sponsal. pr. infin. de Nupt. l.* 17. *ff. de statu homin.* Mozz. *de Contrahend. matrim. n.* 25. Treutler. *de Sponsf. th.* 1. *tit.* 1. Ans. In hanc legem vide etiam Alciat. 2. *Parerg. c.* 22. Menoch. *de arbitr. jud. cas.* 290. Covarruv. *in epit. ad lib. decret.* 2. *part. cap.* 6. §. 11. *num.* 3. Boër. *decis.* 316. *num.* 5. 8. L. 28. *quæst.* 1. *can. cave.* 15. *can. non oportet.* 16. vid. *Concilium Laodicenum, c.* 31. *Chalcedonense c.* 14. & *Carthaginense. c.* 21. Tertull. 2. *ad uxor.* Cyprian. 3. *ad Quirinum*, August. 1. *de adult. conjug.* Demus sponsalia contracta esse? etiam contracta rescindi debent, *l. pen. vers. Sin vero J. de sponsalib.* Demus non orthodoxos inter se matrimonium re ipsa contrahisse? utique constabit matrimonium; habent enim hæretici sua conjugia, ut de Turcæ & Ethnici. Demus alterum conjugatorum orthodoxum fuisse? demus e contrario, unum ex duobus o: thodoxis in hæresim labi? vetat Paulus fidelem ab infideli discedere: si tamen discedat, manere innuptum jubet. 1. *Corinth.* 7. *vers.* 10. 11. 12. Potest ergo fidelis sola thalami sive thori ratione separari, *dicto vers.* 11. idque Gregorius IX. etiam voluit, *cap. ult. extr. de conversi. conjugator.* Hinc constat, propter hæresim matrimonii vinculum non separari. vide *synodum Tridentinam*, *sessione penultima.* Quod cum ita, sit, abrogatur Canon 76. Synodi sextæ *Constantinopolitanæ* habitæ *in Trullo.* qui jubet hujusmodi matrimonium ἄκυρον γίνεσθαι, *id est*, irritum fieri, atque illicitum dissolvi. Reticenda ad hoc separationem. Sane ultro fieri a fideli potest? An vero judicium Ecclesiæ requiritur? Urbanus negat requiri præcise, cogi tamen eo casu mulierem reverti ad virum pœnitentem: quæ alias invita non cogeretur, si judicio ecclesiæ divertitiet. *c. de illa.* 6. *extr. de divortiis.* Jam demus orthodoxum cum infideli (nunc enim non loquor de Judæo, Saraceno, Pagano & similibus, sed hæretico) qui Christum invocat, scienter contraxille, ac mox pœnitere velle: num audietur? dicetur alibi. 4 Etiam si ilia sit meretrix, & corpore quæstum faciat. Didacus Covarru. *in Epitom. ad 4. lib. Decret.* 2. *part. cap.* 6. §. 11. *num.* 3. contra Gomesium *ad cap. mulieres. num.* 12. *de judæis.* in 6. fed quid si aliuquiem cum Christiana habeat Judæus? qua tum pœna plectendus erit? anne arbitraria, ut Qldradus voluisse videtur, *cons. ult.* ubi etiam dicit vidisse se hoc nomine cujusdam Judæi virilia publice suspensa, & exposita, an potius capitali, ut pluribus visum est? super hac quæstione vide plene Decium *ad l.* 1. *col.* 2. *num.* 20. *de fer. fugit.* Gand. *in tract. malefic. in Rubr. de raptu. num.* 7. Barbar. *cons.* 63. *lib.* 4. Bertac. *in verb. Judæus.* Cornel. *cons.* 114. *lib.* 1. iterum Decium *ad cap.* 1. *n.* 17. *de confit.* Boerium *decis.* 316. Menochium *in tract. de arbitr. Jud. lib.* 2. *cent.* 3. *cas.* 290. *n.* 2. Mod. 5 Et ita capitale crimen erit. Quærit Alciatus 7. *Parerg.* 123. quo fupp icio afficiendus sit, qui cum Judæa rem habuerit? notat autem ut adulterum puniri, si animo contrahendi matrimonii: sin minus, extraordinaria pœna, quæ de re vide alia quædam apud Clarum 5. *sententiarum* §. *furnis.* 5. *vers. cum Judæis.* 6 Non omnem tamen, nam & apud eos vetitæ sunt nuptiæ inter ascendentes, & descendentes, sed & inter collaterales certis gradibus; morem itaque intellige eum qui sequitur: posits & addere jus fuscitandi feminis fratri mortuo, *Genes.* 39. *Deut.* 25. *v.* 5. 7 Sed juxta leges communes, *Synopsis Basilicon* 1. *tit.* 1. *ex lib.* 60. *tit.* 39. *ex cap.* 33. 34. 35. 8 *Novell.* 89. *cap.* 12. §. 5. 6. Harmen. 4. *cap.* περὶ τῶν ἐγγυτέρω βίου γονικῆς, *l.* 5. *J. de donat. ante nupt.* Duæ sunt polygamiæ species. Prior, quoties duæ uno tempore habentur uxores. Altera, quoties priore mortua, altera ducitur. De priori specie hic agitur, de qua si quæras Jure divino nam admitti debeat? Respondeo, non admitti. At impiaes, nullibi probitatem. Dices etiam dilectæ & exosæ uxoris, *Deut.* 21. *vers.* 15. & plurium uxorum. 2 *Sam.* 12. *vers.* 8. mentionem fieri: Patriarchis quoque veteris testamenti plures uxores fuisse? *Genes.* 4. *v.* 19. & *cap.* 22. *v.* 24. *Judic.* 8. *v.* 30. 1 *Chronic.* 3. *v.* 9. 2 *Chron.* 13. *v.* 21. Polygamiam in ecclesia Christiana receptam arg. 1 *Timoth.* 3. *v.* 8. & ab Atheniensibus, 15. *Gell.* 20. Polygamiam non repugnare ne essaris ad salutem: usitata divortia ejus beneficio evitari: non inconveniens esse, ut uni capiti plura sint membra? Responsio. In rebus controversis ad initia recurrendum. *Matth.* 19. *v.* 8. ab initio ita non fuisse constat evidentissime. Nota sunt enim hæc, Erunt duo in carne una, *Genes.* 2. *vers.* 24. *Matth.* 19. *v.* 5. *Luc.* 16. *v.* 18. *Nov. Leonis* 30. *in fin.* suam quisque uxorem & proprium quisque virum habeat. 1 *Cor.* 7. *v.* 2. Quin si naturæ rationem quærimus, ipsa generatio non perficitur, nisi ex duobus: si amorem conjugalem, fosiidus inter duos tantum esse potest: nec fic erit individua vitæ conjunctio, si utrique pluribus adhærere permissum est. Ad hæc, si spectabimus id quod homo per se potest, unus pluribus non ita possit sufficere: si sequitatem, plures mariti uxori permittendi essent: si liberorum & familiarum certitudinem, si parentibus honorem debitum, tollendus maritorum aut uxorum ille numerus: si jurisprudentes, & eos quidem vel Ethnicos in consilium adhibueris, Polygamiam non probabunt. *l.* 1. *in fin. ff. de his, qui notant.* si Imperatores, iidem Polygamiam vetuerunt, *ut hic. l.* 2. *J. de incestis & inutil. l.* 18. *in pr. J. ad L. Jul. de adult. Nov.* 18. *cap.* 5. *vers. sicut enim quis legitime uxoris conjugium.* Conitat igitur, nec eandem duobus nuptam esse posse, nec eidem licere eodem tempore duas uxores habere. §. 6. *Inst. de nupt. l.* 15. §. 4. *ff. de manumiss. vindicta.* ut jam duæ Jacobi uxores, grege sve concubinarum Salomonis ad Christianos non pertineant. Quid quod uxorem habenti concubinam apud Romanos habere non licuit, *l. unic. J. de concubinis.* Paul. 2. *sent.* 20. §. *unic.* & quod magis mirere, unicam tantum concubinam, non plures. vid. Cujac. *ad Novell.* 18. *cap.* 5. *Nov.* 89. *cap.* 12. §. 5. 9 *l.* 10. *C. Th. de Jurisdictione, & ubi quis conveniri debeat lib.* 2. *tit.* 1. Judæi secundum jura communia vivant & conveniantur. *Synop. Basil.* 1. περὶ Ἰουδαίων. *c.* 36. 10 Judæi ligantur legibus, constitutionibus & statutis loci. immanitasque concessa hominibus alicujus loci certi, extenditur etiam ad Judæos ibidem habitantes: ut & salvus conductus datus alicui cum sociis, pertinet etiam ad Judæos, qui in comitatu ejus sunt, habent enim Judæi, quæ sunt civium Romanorum. Felinus *cap.* 1. 10. *col. vers. fallit.* 5. *de confit.* Angelus *ad l. utimur. ff. de sepulchro violato.* Bald. *in l. Spadones.* §. *tam autem. de exceptat. tutor.* Alexand. *cons.* 75. *fol.* 3. *vers. Item hac parte adduco.* Parif. *late cons.* 2. *in pr. lib.* 4. Decius *in l. fugitivi. de fer. fugit.* Com. *cons.* 114. *lib.* 1. Gosad. *consil.* 24. *col. penult.* Ferra. *cons.* 24. Rom. *consil.* 155. *ad finem.* Jason. *ad l.* 3. §. *in earum. num.* 10. *ff. de iureur.* Afflict. *dec.* 151. iterum Decius *ad cap.* 1. *n.* 90. *extr. de probat.* Mod. 11 Judæi, si pactione communi apud Judæos in negotio pecuniario, vel civili litigabunt, valebit sententia, tanquam legitimi cognitoris & arbitri dati, eamque judices exequantur, *Synopsis Basil. d. c.* 36. 12 Archisynagogi Judæorum, arbitri inter suos esse possunt. huc refer *l.* 9. §. *de episc. aud.*
13 *l.* 10. *C. Th. de Judæis lib.* 16. 14 Puta Christianus idemque privatus officialis. *l. nemo* 16. *C. Theod. de Judæis* 1. *Eclog.* 11. *C.* 37. At non præfes. *in fin. J. eod. l.* 1. §. 4. *ff. de offic. præf. urb.* 15 Suæ rei quisque justus eit moderator & arbiter. *l.* 70. *ff. de rei vind. l.* 21. *J. mandati. l.* 9. *ff. rer. amot. l.* 2. *ff. si paterni. quis manumiss. l.* 13. §. *ult. ff. de injur. l. ult. ff. de annona, l.* 9. §. 3. *ff. de acquir. rerum dom.* §. 40. *Inst. de rerum divis.* hinc colligunt, heredem prohiberi non posse atestatore, ne res proprias distrahat. vid. quæ notavi *ad l.* 55. *ff. de leg.* 1.
16 Discursoris munus inter cætera fuit rebus venalibus pretia statuere. 17 Ἀξιώματος vocat autor Synopseos Basilic. 2. *tit.* 1. περὶ Ἰουδαίων, *c.* 37. 18 *l.* 165. *C. Th. de decurionib. l.* 12.
19 *l.* 5. §. *eod.* 20 *l.* 18. *C. Th. de Judæis, lib.* 16. 21 Quosdam *l. Judæus C. Th. eod.*
22 Solenni Aman. ita legitur in *C. Th. l. Judæos titul. de Judæis*, de qua solennitate, vid. *hist. Esther. c.* 11. *vers.* 21. & *Josiph.* 11. 23 Sumptæ scil. de Amano. 24 Puto legendum, *incedere*, ut speciem quandam ambarvalium demonstret. 25 Sensus est, Judæi in memoriam crucifixi Amanis, annuatim crucem lignea contumeliæ causa vicatim præferebant, eamque postea exurebant: inde quidam ex Judæis irridendæ passionis, & mortis Domini occasionem arripiebant. 26 Invocatio enim divini nominis ab homine religionis alterius & fedæ diversæ videtur fieri in contemptum. vide Bart. *ad Rubric.* 1. *constitut. de C. inflit. num.* 1. 2. ubi infert, Et quando Judæus contra fecerit, a quo sit judice punendus, secularine an ecclesiastico. Guid. Papæ *q.* 63. Felin. *ad cap. postulasti. num.* 4. & *sequen. ext. de Judæis.* Hipp. Rim. *inter consil. diversf. ad cauts. ult. volunt. consil.* 165. *vol.* 1. & præter hos Constantium Landum *praetermiss. cap.* 12. & Jacobum Cujacium *observ. lib.* 22. *cap.* 30. Mod.
27 Cœlicolarum nomen inauditum & superstitiosum, *ut hic*, & in Epigraphe hujus *tituli*, & *l.* 3. §. *eod.* Adde *l.* 19. *C. Th. de Judæis in pr. lib.* 16. Hinc dogma novum appellant Imperatores *ut hic.* Synop. is Basilicon *lib.* 1. *cap.* περὶ αἱρετικῶν eos appellat αὐθομόνους τῶν ἑωῶν, cœlum colentes, Sophon. as reprehendit quosdam ex Judæis, qui militiam cœli colerent: ad quos Juvenalis videtur allusisse, *Sat.* 14. *vers.* 92. *Nil præter nubes & cœli numen adorant*: & Petronius *in Cataletis* loquens de Judæo: *Et cœli summas adoerat auricellas*: sed hi ad Christianorum hæreticos non pertinent. Augustinus *epist.* 163. retert majorem cœlicolarum novi apud Donatistas baptismi autorem fuisse: erant enim cœlicolis majores. 1. 3. §. *eod. v.* 5. *Ric.* Cujac. Constat tamen ex hac lege, Cœlicolarum nomen Honorii & Theodosii tempore inauditum, & quo lammodo novum fuisse, & novi dogmatis conventus habuisse *hac lege*, suos esse, item majores & patriarchas. *l.* 3. §. *eod.* An Judæorum Christiani fuerint & Essenorum portio: & ab eis Messiliani protecti, & Cœlicolæ dicti, quod eorum πρόσευχαὶ essent ἐν ὑψηλῷ καὶ ἀοιδίῳ τόπῳ, in Commentariis ad hunc locum nostris, plenioribus olim, Deo dante dicemus.
28 Qui non est mecum, contra me est. *Accusf.* 29 *l.* 3. *C. Theod. de ferris, lib.* 2. Adde *Novell. Leon.* 83. 30 Die sabbathi Judæi nec conveniri, nec convenire alios possunt: Cujac. 3. *de praes.* 31 *l.* 1. *in pr. ff. quod quisque juris.* 32 Lex 21. *C. Th. de Judæis.* Nemo Judæos nihil delinquentes violet: aut synagogas eorum, aut habitacula concremet: quod si quid deliquerunt, apud judicem accusantur. Non tamen ulli Judæo fas esto quidquam contra reverentiam Christiani cultus insolenter admittere. *Synopsis Basil. ibed. c.* 39. & 40. 33 Judæi innocentes non sunt offendendi. adde *l.* 6. 1. *de pagan. & sacrif.* 1. *Eel.* 1. περὶ Ἰουδαίων *cap.* 31. *fol.* 2. 34 Ad hunc locum volunt proprie quidam pertinere illam quæstionem, an fit licitum Principibus Christianis infidelibus bellum religionis ergo